

Et land å elske

TEKST & FOTO: CLAUDIUS DISETH

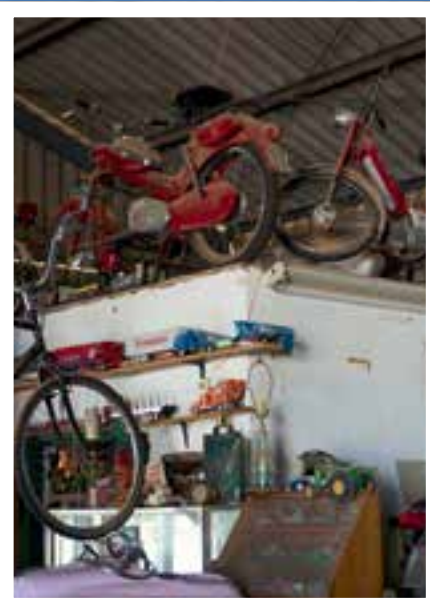
I et land hvor en femliters dunk utmerket sørafrikansk chardonnay koster under 60 kroner på «supern», er det bare en ting å gjøre: Kjøre mer og lenger. På motorsykkel.

KLENODIER: I garasjen til Thinus står klenodiene på rekke og rad: BSA, Triumph, Norton...

EPOKER: Ikke alle syklene hos Thinus er like gamle. Her finnes sykler fra 1898, og fra 1998. Og fra alle tiårene i mellom.

HJELP: Lokalbefolkningen i den lille sørafrikanske byen vurderer sterkt om de skal spleise på et skikkelig bygg til Thinus sin unike samling – slik at syklene kan komme til sin rett. Og for kanskje å trekke sårt tiltenkt turisme til stedet.

Jeg er jo bare en mann. Så jeg måtte selvfølgelig kjøpe den femliteren. Sånn for «the hell of it», liksom. Men samtidig: Jeg er i Cape Town, en av Sør-Afrikas tre hovedsteder (dét visste du ikke, det?). Jeg har en uke fri. Og det står en BMW HP2 utenfor hotellrommet mitt. What to do? What to do?

Jeg kjører

Selvfølgelig kjører jeg. Beslutningen blir tatt i et slags samråd med mine to velsignete vakre vertinner. De driver det vesle hotellet i utkanten av Cape Town sammen. Er begge i 65-70-årene. Lesbiske. Og veldig engstelige for at jeg skal kjøre så langt alene. Men egentlig mest bekymret for at jeg spiser så lite til frokost.

Fire speilegg senere

Det er viktig å holde damene fornøyd, så jeg truer ned fire speilegg, en haug brune bønner, ei stekt pølse på størrelse med en inspirert lillemann, tre skiver bacon, en halv åker stekt sjampinjong og tomater nok til å befolke et par tomat-trær (de finnes, gjør de ikke)? I alle fall føles det sånn. At jeg har spist så mye, mener jeg. Og at jeg har klatret i tomat-trærne. Med full mage.

Kardang og boxer

En HP2 er egentlig bare ei rør-ramme, en idiotisk boxermotor, et par hjul, lang gaffel og en kardang. Men, som det sies: Det enkle er innimellom greit nok. Så jeg fyrer opp, til ekstatiske hvining fra mine to vertinner. Forlater Cape Towns trygge forsteder, og sikter nordover. Mot Namibia. Jeg har egentlig ikke tenkt meg helt dit. Men det føles greit å ha et ankerfeste. Eller et forankringspunkt, på motorsykkelspråket.

Veiarbeidets terror

Du skal ikke langt ut av Cape Town retning nord før det er... ingen ting! Bortsett fra veiarbeid og noen terrorister av trafikkløse som stopper deg i ti, femten minutter før du får

kjøre videre. I 37 graders varme fremkaller det en viss utålmodighet når du har måttet stoppe ni ganger på like mange mil. Jeg finner frem kartet. I ettertid var det kanskje ikke så klokt. Men gudbedre, så morsomt!

Farget og tannløs

Jeg finner den alternative ruten. Og har kjørt nok i Afrika til å skjønne at jeg trenger en ekstra kanne bensin. Litt vann. Og litt verktøy. OK. Bensin er dyrere enn vin, men bensintanken på min HP2 er ikke akkurat romslig. Og beistet er tørst. Det kan jeg også bli, så vi hamstrer både til meg og forbrenningsmotoren ved første avkjøring.

Jeg spør bensinpumpeførerene (de har sånt i Sør-Afrika) om han kjenner ruta jeg skal kjøre. Selvfølgelig gjør han det. Han bor 30 kilometer opp i veien, og går til jobb hver morgen. Han er rynkete. Værbitt. Farget og tannløs. Og trolig 15 år yngre enn meg. Sier at veien er i «mint condition», så det er bare å kjøre på.

Det gjør jeg

Nå begynner moroa! Og pumpeførerene hadde helt rett. De første tre mila er grusveien helt vakker. Fast. Svingete. Opp og ned. Vakkert landskap hvor jeg beveger meg opp gjennom en fruktbar, grønn dal. Så passerer jeg muligens pumpeførerens residens. Og den motsatte veien har han nok ikke gått like ofte.

Kaptein! Vi synker!

Det fortsetter opp og ned. Og jeg skal opp. Opp på fjellplatået med et navn som ikke sier deg noen ting. Men før jeg kommer opp, må jeg tydeligvis ned. Veldig langt ned. I sand. Dyp sand. Sand så finkornet som melis. Den kommer ikke brått nok på, så jeg rekker å stoppe. Litt inne i sandfella. Det var dumt. Jeg setter ned benet, og det bare synker. Og synker. Til jeg og tyskeren ligger der som to kadaver. Det ene tyngre enn det andre. Og det tyngste ligger på topp. Altså tyskeren med navn HP2.

Teknikk versus vekt

Jeg veier 56 kilo. En HP2 veier godt over 200 kilo. Men jeg har sett video på youtube med bikinikledder som med utmerket teknikk retter opp en velvet GoldWing hjemme i en brosteinsbelagt oppkjørsel. Så jeg vet hva jeg skal gjøre. Trur eg. Nå viser termometeret på den sovende HP2 39 grader. Sanda er løs. Og jeg litt stresset. Men vi kommer opp til slutt. Problemet i melis-sanden er å komme videre. Løsningen – viser det seg – er å gi gass. Også mere gass. Og ikke slutte. Vi er ute av sandfella. Bare for å komme til neste. Men nå har jeg lært. Og gir gass. Mer gass igjen.

Lytt til stillheten

Jeg har kommet meg opp på platået. Veien foran meg er fortsatt grus. Men den er fast. Og veldig, veldig rett. Det er tid for å stoppe og lytte på stillheten. For her er det ingen andre. Og landskapet så åpent og stort at du nesten ser at jorda er rund. Jeg tar en røyk. Et par bilder. En røyk til. En semitrailer med vin (!) dunderer forbi og tuter. Vi hilser som to passerende prosjektiler i kosmos.

Svartsvidd

Landskapet jeg kjører gjennom er mer svartsvidd enn brunbrent. Kantete stein over alt. Flatt. Kanskje er jeg på månen, sånn helt plutselig? Men neida. Et hagleskutt skilt forteller meg at jeg er på vei inn i Nieuwoudtville. Hah! Si det, du! Et lite tettsted. Én gate. Tre sidegater. En bensinstasjon. To gjestehus. Et hotell. Et hotell med den feitesten og lateste mannen i hele Sør-Afrika. Garantert!

Do you have a room?

Det er en rolig stemning i Nieuwoudtville når jeg ankommer. Alle snur seg, men jeg antar at dette er et slikt sted hvor alle snur seg de få gangene i året noe fremmed ser ut til å forville seg inn i de støvete gatene. Så jeg er ganske rolig, jeg også.

Av med hansker og hjelm (alltid i den

KAOS: Tilsynelatende er garasjen til Thinus et sant virrvar av gammelt og nytt, verdifulle sykler og verdiløse leker. Men spør du mannen, vet han nøyaktig hvor hver eneste lille skrue befinner seg.

ELDST: En Columbus fra 1898. Motoren påmontert drivhjulet kunne kjøpes som ekstraustyr. Tråsykkelen har kardang.

SAMLER: Thinus Coetzer har over 300 motorsykler i samlingen sin. Han har kjørt dem alle.

PROTEA: Bensinstasjonen Thinus driver er ikke akkurat prangende, men skjuler uvurderlige skatter for den motorsykelinteresserte forbipasserende. Protea (eller egentlig arten King Protea) er for øvrig Sør-Afrikas nasjonalblomst.

JAMES: Dette er en 750cc James fra 1920. I følge Thinus er det kanskje den mest verdifulle i samlingen hans. Det finnes visstnok bare fem eksemplarer igjen i hele verden.

rekkefølgen). Ut med tenningsnøkkel og inn på hotell. Ingen i resepsjonen. Ingen i baren. Men en velkjent lyd. Noen som snorker høyllydt. Jeg går rundt hjørnet. Og får øye på ham. En «überfeit» mann i en lenestol. Hadde han vasket seg, ville det vært lettere å se at han var hvit. Trolig med tyske aner. Jeg hoster litt sånn smådiskret. Han våkner. Ser på meg. Og har lyst til å lukke øynene igjen – men jeg er norsk, tørst og sugen på en dusj, så jeg spør om å få et rom før han sovner igjen. «Nope. Vi tar ikke inn folk i dag. Kona er borte. Farvel».

Nåvel!

Når du – som sagt – er norsk, tørst og sulten, lar du ikke et lite tilbakeslag som dette stoppe deg. Tvers over gaten er det et lite gjestehus. Utenfra ser det rent og pent ut. Jeg går inn. Og.. gjett hva? Flere lesbiske damer!

Innsjekkingen er like effektiv som den er vakker. Resepsjonisten presenterer seg som eier. Hun driver stedet sammen med kjæresten Linda, og ønsker meg varmt velkommen med en iskald øl (du ser litt varm ut, honey). Og det har hun helt rett i. Rukka i nesten 40 varmegrader er varmt. Uansett hva finnene sier.

Champagne and Reefer

En iskald øl blir til tre før jeg finner dusjen. Rommet er stort, rent, lekkert – og koster meg 245 kroner natten. Inkludert den helvetes store frokosten. Jeg gjør meg lekker, og går inn i baren. Der står vertskapet, sammen med en yngre kvinne - og skåler i champagne. I «fuckings» Nieuwoudtville. Jeg blir invitert på et glass. Den yngste i troikaen har akkurat kommet inn på politiakademiet, og det feirer damene. Og ikke bare med én flaske!

Tre damer – og meg!

Det er bare meg som bor på gjestehuset denne kvelden. Og de tre damene. Jeg får servert et lass lammekoteletter til middag. Mer øl. Mer vin. Masse prat. Også kommer det:

– Du som kjører motorsykel; har du vært innom bensinstasjonen til Thinus rett ned i gaten her?

Jeg må innrømme at jeg ikke har vært der. Og får streng beskjed om å dra innom neste morgen.

Jeg hører alltid på kvinner som serverer meg lammekoteletter, champagne og øl. Og kommer aldri til å angre.

Generøse former

Jeg vet ikke hva det er med kvinner som lager frokost, men erfaring har lært meg å spise opp. Så også denne morgenen i Nieuwoudtville. Og med yoghurt og frukt som forrett. Og pølsa som akkompagnerer egg, bacon, tomat og champignon er om mulig enda mer inspirert enn den i Cape Town.

Vi tar avskjed som om vi er gamle venner. Digre klemmer gis til tynn og mett nordmann av generøse kvinner med generøse former. Jeg kjører avgårde ned den støvete hovedgaten, og kjenner at jeg lever.

Eureka!

Bensinstasjonen til Thinus ser ikke ut som en million dollar. Den har et par pumper. Det er et bygg. Og et bygg bak der. Men når jeg parkerer BMW-beistet ved siden av pumpene, ser jeg jo at det står en eldgammel BSA motorsykel parkert ved inngangsdøren. Også kommer Thinus.

En godslig eldre herremann. Litt mage. Litt rødmusset. Litt blid. Han fyller bensin på beistet mens jeg kikker på BSA og gjennom vinduet. Det er da jeg skjønner hvorfor damene fra gjestehuset ville at jeg skulle ta en tur innom.

De formerer seg!

Thinus tar meg med inn etter at jeg har skreket meg ferdig. Der inne står det over 300 antikke motorsykler. Nærmest stablet oppå hverandre.

– Alle går. Jeg kjører dem etter tur, brummer Thinus.

– Se deg rundt. Jeg må jobbe. Jeg er jo ikke en slakk turist som deg. Noen må tjene penger.

Og jeg ser! Den eldste sykkelen er fra 1898. En Columbus. Ser mest ut som en tråsykkel. Men med kardang. Og motor som ekstraustyr. BSA'n på utsiden er fra 1929 og helt perfekt. Innenfor står det en James fra 1920. Et helvete å kjøre, i følge Thinus.

Ducati rules!

Jeg startet som samler av motorsykler når jeg var rundt 12 år. Da kjøpte jeg to Honda C110. Ingen av dem fungerte, så jeg trillet dem hjem – en under hver arm. Siden har det blitt flere. Men egentlig hadde jeg bare tenkt å ha en ti, tyve sykler. Men så er det nå slik at de faktisk formerer seg om natten. Det er i alle fall det jeg sier til kona. Og nå er det altså over 300 sykler her, sier Thinus og flirer.

De syklene han liker aller best, er Ducati. – Gode kjøre-egenskaper. Kanskje ikke så pålitelige. Men gode å kjøre.

Jøss bevares!

Jeg og kameraet mitt bruker noen timer inne i garasjene til Thinus. Jeg ser antikke Hondaer, Triumph fra lenge før krigen. En turbomatet Kawasaki, merker jeg aldri har hørt om. Sidevogner. Lettvekts Harley-Davidson (eneste av de 300 jeg ikke har kjørt, de funker rett og slett ikke, sier Thinus skuffet).

Også må jeg videre. Det er noe som drar. Orange River. Som danner grensen mellom Sør-Afrika og Namibia. Selv om ingen av statene har undertegnet traktaten som definerer at grensen går midt i den oransje elven. Er det så nøye. Jeg kjører motorsykel. Finnes ingen grenser da.